

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאיירים
אגף מזונות

תאריך: 1 בינואר 2017	חוזר מס' ה"ה: 1477 זו"ש: 1545/2017 מזונות 1217
נושא: שינוי חישוב הכנסה נחשבת מעבודה/תגמול להורה עצמאי	
מטרת החוזר להסביר מטרת תיקון החוק ואופן חישוב הכנסות מעבודה/תגמול למשפחות שבראשן הורה עצמאי.	
תחולה: 1/1/2017	
<u>פתח דבר</u> הגדרות: הורה עצמאי - נפרד/ת, רווק/ה, גרושה אלמן/ה עם ילד הנמצא עמו. הערה: נשואה בשנית שאינה נפרדת לא נחשבת הורה עצמאי גם לעניין מזונות. מינוי מקבל גמלה או אפטרופוס במזונות לא נחשב הורה עצמאי	
<u>תהליך עבודה</u> 	
<u>נספח א' - נוסח תיקון החוק</u> <u>נספח ב' - דוגמאות לחישוב</u> <u>נספח ג - נוסח מכתב מיצוי זכויות</u>	
<u>רשימת תפוצה</u>	
הוכן ע"י: דבורה בדר	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאירים
אגף מזונות

פתח דבר

הזכאות לגמלה להבטחת הכנסה ולתשלום מזונות לפי חוק המזונות מוגבלת לסכומי השתכרות נמוכים יחסית וכל השתכרות הגבוהה מסכומים אלה, המחושבים בהתאם להרכב המשפחה וגיל התובע, מביאה לשלילת הגמלה להבטחת הכנסה, או תשלום המזונות. במקביל גם לשלילת הטבות נלוות הניתנות ע"י גופים שונים.

משכך, נוצר תמריץ שלילי להגדלת סכום הכנסה מעבודה של תובעי הבטחת הכנסה ומזונות, מהחשש שמא הגדלת הכנסה מעבודה תגרום לאבדן הגמלה וההטבות הנלוות. במטרה לעודד יציאה לעבודה בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי וכן לעודד עבודה בשכר גבוה יותר, מבלי שהזכאות לגמלה תישלל, תוקן חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות כפי שיוסבר בהמשך.

עוד נקבע כי **התיקון יחול לתקופה של שנתיים**, כדי לעקוב אחר השפעת שינויי המדיניות על שיעור התעסוקה וההכנסה המשפחתית בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי המקבלות הבטחת הכנסה, או תשלום מזונות.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושירים
אגף מזונות

קריטריונים
לזכאות

א. במבחן ההכנסות עפ"י תיקון החוק חייבים להתקיים שני התנאים הבאים:

- תובע/ת הגמלה הינו הורה עצמאי
- לתובע/ת הגמלה יש הכנסה מעבודה, או תגמול מחליף שכר – דמי לידה, דמי פגיעה, דמי מילואים, דמי פשיטת רגל.

ב. כללי התיקון - אופן החישוב:

- להכנסה מעבודה/תגמול עד גובה 33.81% מהשכר הממוצע, (3,200 ₪ נכון ל-12/16) יופחת הדיסריגרד כרגיל בהתאם לגיל (עד גיל 55 שנים 7% שכ"מ, מעל גיל 55 שנים 17% שכ"מ. מי שהגיע לגיל פרישה ומי שמשתלמות להם קצבאות שאירים, או תלויים 25.5% שכ"מ).
- לאחר הפחתת הדיסריגרד, כאמור לעיל, יובא בחישוב כהכנסה 25% מיתרת ההכנסה (במקום 60%).
- על חלק ההכנסה מעבודה/מתגמול שעולה על 33.81% משכר ממוצע – (3,200 ש"ח נכון ל-12/16) יובא בחישוב 60%.

דוגמאות לחישוב מפורטות בנספח ב.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושירים
אגף מזונות

מיצוי זכויות

א. מיצוי זכויות למבוטחים העונים על הגדרת הורה עצמאי ואשר נדחו בשל הכנסות מעבודה בעבר:
בחודש 1/2017 ישלחו מכתבים המזמינים את המבוטחים לבדיקת זכאותם מחדש בשל תיקון החוק.
זקנה ושירים – למבוטחים, כאמור לעיל, שנדחו ב- 24 חודשים שקדמו למועד התחולה.
הבטחת הכנסה ומזונות - למבוטחים, כאמור לעיל, שנדחו ב- 12 חודשים שקדמו למועד התחולה.

ב. מיצוי זכויות למקבלי גמלה העונים על הגדרת הורה עצמאי ואינם עובדים כלל, או שעובדים בשכר נמוך:

למקבלי גמלה העונים על הגדרת הורה עצמאי ואינם עובדים כלל, או שעובדים בשכר נמוך ישלחו במהלך הרבעון הראשון של 2017 מכתבים אישיים המיידעים אותם על תיקון החוק במטרה לעודד יציאתם לעבודה, או הגדלת היקף משרה.

ניתן יהיה לאתר את המכתבים במערכת דור 2 וכן יהיה אזכור למכתב במסך " מיצוי בקליק".

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

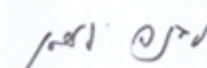
נמענים לביצוע: פקידי תביעות הבטחת הכנסה, פקידי תביעות ז"ש, פקידי תביעות מזונות.
העתק לידיעה: מנהלי סניפים, מנהלי משנה, מנהלי תחום גמלאות, דלפק קדמי, מוקד טלפוני.

[חזרה](#)

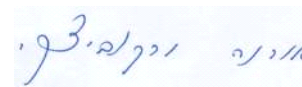
ב ב ר כ ה ,

עליזה ברלזון
מנהלת אגף גמלאות משפחה

עליזה ברלזון
מנהלת אגף א'

לבנה עזרא
מנהלת אגף זקנה ושירים
והבטחת קיום

אורנה ורקוביצקי
מנהלת אגף
וסגנית ראש מנהל הגמלאות

חוק הבטחת הכנסה (הוראת שעה ותיקוני חקיקה), התשע"ו-2016*

1. בתקופה שמיום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017) ועד יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018) (בחוק זה – תקופת הוראת השעה), יקראו את חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (להלן – חוק הבטחת הכנסה) כך:
- (1) בסעיף 12(א), בפסקה (2), בסופה יבוא "ולעניין הורה עצמאי – סכום כמפורט להלן, לפי העניין (בפרק זה – סכום הניכוי להורה עצמאי):
- (א) לעניין חלק ההכנסה מתגמול וכן מהמקורות המפורטים בסעיף 2(1) ו-2(2) לפקודה (בפסקה זו – הכנסה מתגמול ומעבודה) עד ל-33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-75% מההכנסה מתגמול ומעבודה לאחר שנוכה ממנה הסכום האמור בפסקה (1);
- (ב) לעניין חלק ההכנסה מתגמול ומעבודה העולה על 33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-40% מההכנסה מתגמול ומעבודה¹;

* התקבל בכנסת ביום כ"ז בתמוז התשע"ו (2 באוגוסט 2016) [בישיבה שהחלה ביום כ"ז בתמוז התשע"ו (1 באוגוסט 2016)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1035, מיום י"א באדר ב' התשע"ו (21 במרס 2016), עמ' 922.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשע"ו, עמ' 1079.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאירים
אגף מזונות

נספח ב' – דוגמאות לחישוב

להלן שתי דוגמאות לחישוב הגמלה החל מחודש 1/2017 (מועד תחולת החוק);
מאחר וטרם עודכנו תעריפי השכר הממוצע החישוב נעשה לפי השכר הממוצע ושיעורי
הגמלה של 12/16.

דוגמא 1 :

יעל גרושה בת 40 שנה אם לשני ילדים קטנים.

ליעל הכנסה מעבודה בסך 4,000 ש"ח ברוטו.

א. מההכנסה מעבודה בגובה התקרה הראשונה יופחת הדיסריגרד הרגיל על סך 7%

מהשכר הממוצע (662 ₪):

$$3,200 - 662 = 2,538$$

ב. מסך 2,538 ₪ יובא בחישוב 25%.

הכנסה נחשבת א' - 634.5 ₪ = $2,538 \times 25\%$

ג. חלק ההכנסה שמעל 33.81% מהשכר הממוצע (3200 ₪) : $4,000 - 3,200 = 800$

מחלק זה יובא בחישוב 60%:

הכנסה נחשבת ב' - 480 = $800 \times 60\%$

ד. סה"כ הכנסה נחשבת - 1,114.5 ₪ = $634.5 + 480$

ה. יעל תהיה זכאית לגמלה בסך:

2,258.5 ₪ = $1,114.5$ (הכנסה נחשבת) – 3,373 (שיעור הקיצבה)

לפני 1.2017 (מועד תיקון החוק) הזכאות להשלמה היתה בסך 1,370 ₪ בלבד.

השלמת ההכנסה גדלה בסכום של 888.5 ₪.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאירים
אגף מזונות

דוגמא 2:

לאלמן + 2 ילדים הכנסות מ-3 מקורות:

קצבת שארים 3,264

פנסיית שאירים 1,970

הכנסה מעבודה 4,429

אופן החישוב:

א. תחילה יש לחשב את ההכנסה הנחשבת מפנסיה

$$\begin{array}{rcl} 1970 & - & 1940 \\ \text{פנסיית שאירים} & & \text{מודד ליחיד+2} \end{array} = 30 \text{ הכנסה עודפת}$$

ב. דיסריגארד עבודה של יחיד+2 (24% משכר ממוצע) = 2,271, ממודד זה יש להפחית את המודד של ההכנסה מפנסיה, מה שנשאר הוא סכום של 331 ₪. הכנסה מעבודה עולה על 3200 ₪ ולכן תחילה יש להפחית מסכום זה את יתרת הדיסריגארד שהוא 331, הסכום שנישאר לאחר הפחתה הוא 2,869 ₪.

$$2869 \times 25\% = 717 \text{ ג.}$$

$$\begin{array}{rcl} \text{ד. את ההפרש בין ההכנסה מעבודה לבין 3200 יש להכפיל ב- 60\%} \\ 1229 \times 60\% = 738 \quad 4429 - 3200 = 1229 \end{array}$$

$$\text{ה. יש לחבר את ההכנסות העודפות ואת סכום קצבת השאירים המגיעה:} \\ 30 + 717 + 738 + 3264 = 4749$$

ו. השלמת הכנסה המגיעה: 5962 (קצבה + השלמת הכנסה ליחיד+2 ילדים) פחות 1213=4749 ש"ח.

ז. האלמן יקבל תוספת השלמת הכנסה בסכום של 1,213 ₪, במקום 208 ₪. השלמת הכנסה גדלה בסכום של 1005 ₪.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאירים
אגף מזונות

**נספח ג' – נוסחי מכתב מיצוי זכויות להורה עצמאי שזכאותו הופסקה
בעבר בשל הכנסה מעבודה**

**נוסח מכתב מזונות- דוגמא לגיל מעל 55
(הסכומים אינם סופיים)**

י"ט בכסלו, תשע"ז
19 בדצמבר 2016

הנדון – הזמנה להגשת תביעה מחדש לתשלום מזונות

בתאריך 1.1.2017 התקבל תיקון בחוק לפיו הורה עצמאי (משפחה חד-הורית), יוכל להרוויח סכום גבוה יותר מעבודה, ועדיין להיות זכאי לתשלום דמי מזונות.

להלן סכומי ההכנסה החדשים משכר עבודה המזכים בקצבה:
הורה עצמאי עם ילד אחד מעל גיל 55 יוכל להרוויח עד 8429 ₪ ברוטו.
הורה עצמאי עם 2 ילדים מעל גיל 55 יוכל להרוויח עד 9870 ₪ ברוטו.

אם הכנסותיך אינן עולות על הסכומים האלה, את/ה עשוי/ה להיות זכאי/ת למזונות, לפיכך אנו מזמינים אותך להגיש מחדש תביעה לתשלום מזונות

סכום התשלום תלוי בגובה דמי המזונות שנפסקו בפסק הדין

איך מגישים תביעה:

אם טרם חלפו 6 חודשים מיום הפסקת התשלום יש להגיש טופס בקשה לחידוש תשלום מזונות.

- תביעה לתשלום / חידוש מזונות תוכלי לקבל בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך, באתר האינטרנט, או להזמין מהמוקד הטלפוני *6050.

- אם את/ה זקוק לעזרה במילוי הטופס באפשרותך להגיע לסניף הביטוח הלאומי הקרוב לאזור מגוריך ולקבל עזרה במילוי הטופס.

- את הטופס אפשר לשלוח אלינו חזרה באמצעות: אתר האינטרנט, בפקס, בדואר, או בתיבת השירות בסניף.

ניתן לבצע חישוב של הזכאות לפי התיקון לחוק, במחשבון מזונות באתר הביטוח הלאומי באינטרנט.

בברכה,
פקיד תביעות מזונות

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאירים
אגף מזונות

**נספח ג' – נוסחי מכתב מיצוי זכויות להורה עצמאי שזכאותו הופסקה
בעבר בשל הכנסה מעבודה**

נוסח מכתב הבטחת הכנסה (הסכומים יותאמו לגיל הנמען)

לכבוד

הנדון – הזמנה לבדוק מחדש את זכאותך לקצבת הבטחת הכנסה

בתאריך 1.1.2017 יכנס לתוקף תיקון בחוק לפיו הורה עצמאי (משפחה חד-הורית), יוכל להרוויח שכר עבודה גבוה יותר, ועדיין להיות זכאי לקצבת הבטחת הכנסה.

להלן הסכומים החדשים המזכים בקצבה (אם הכנסתך היחידה היא משכר עבודה)

הורה עצמאי עם ילד אחד, יוכל להרוויח מעבודה עד _____ ש"ח ברוטו
הורה עצמאי עם 2 ילדים, יוכל להרוויח מעבודה עד _____ ש"ח ברוטו.

אם הכנסותיך מעבודה אינן עולות על הסכומים האלה, את/ה עשוי/ה להיות זכאי/ת לקצבה, לפיכך אנו מזמינים אותך להגיש מחדש תביעה לקצבת הבטחת הכנסה

איך מגישים תביעה:

- תביעה להבטחת הכנסה עם פרטיך האישיים תוכלי לקבל בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך או להזמין מהמוקד הטלפוני *6050.
- אם את/ה זקוק לעזרה במילוי הטופס באפשרותך להגיע לסניף הביטוח הלאומי הקרוב לאזור מגוריך ולקבל עזרה במילוי הטופס.
- את הטופס אפשר לשלוח אלינו חזרה באמצעות: אתר האינטרנט, בפקס, בדואר, או בתיבת השירות בסניף.

ניתן לבצע חישוב של הזכאות לפי התיקון לחוק, במחשבון הבטחת הכנסה באתר הבטוח הלאומי באינטרנט.

בברכה,
פקיד תביעות הבטחת הכנסה

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה
אגף זקנה ושאיירים
אגף מזונות

**נספח ג' – נוסחי מכתב מיצוי זכויות להורה עצמאי שזכאותו
הופסקה בעבר בשל הכנסה מעבודה**

נוסח מכתב זקנה ושאיירים

גברת נכבדה,

הנדון: מיצוי זכויות לתוספת השלמת הכנסה

לאור תיקוני החקיקה שהתקבלו לאחרונה, הוגדלו שיעורי גמלת השלמת הכנסה למקבלי קצבאות זקנה ושאיירים.

על פי המידע שבידנו, הנך עשוי/ה להיות זכאי/ת לתוספת השלמת הכנסה, גם אם בעבר דחינו את תביעתך.

כדי שנוכל לבחון את זכאותך, הנך מתבקש/ת להגיש בקשה בטופס "השלמת הכנסה" המצורף, ולצרף את האשורים הנדרשים לטופס התביעה.

לאחר הגשת התביעה תיבדק זכאותך.

לנוחיותך ניתן לשלוח מסמכים באתר הביטוח הלאומי.

ניתן גם לשלוח את המסמכים באמצעות הפקס הרשום למעלה, לשלוח בדואר לכתובת הרשומה למעלה,

או להניח בתיבת השירות המוצבת בכניסה לסניף.

למידע ופרטים נוספים אפשר לפנות למוקד הטלפוני הארצי של היעוץ לקשיש 02-6463400 בשפה העברית;
02-6463401 בשפה הערבית; 02-6463402 בשפה הרוסית; 02-6463403 בשפה האמהרית;
02-6463404 בשפה האנגלית.

מיטב הברכות, בריאות ואריכות ימים.

בכבוד רב,

פקיד תביעות זקנה ושאיירים